

Język Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej

AKTUALNOŚCI

NOWOŚCI (5.04.2011)	2
NOWOŚCI (18.03.2011)	2
NOWOŚCI (23.02.2011)	8
NOWOŚCI (15.02.2011)	9
NOWOŚCI (10.02.2011)	11
NOWOŚCI (4.02.2011)	15
NOWOŚCI (25.01.2011)	20
NOWOŚCI (18.01.2011)	21
NOWOŚCI (3.01.2011)	22
NOWOŚCI (17.12.2010)	25
NOWOŚCI (9.12.2010)	34
NOWOŚCI (10.11.2010)	38
NOWOŚCI (21.09.2010)	47
NOWOŚCI (2.08.2010)	50
NOWOŚCI (26.03.2010)	54
NOWOŚCI (19.02.2010)	55
NOWOŚCI (22.01.2010)	55
NOWOŚCI (7.01.2010)	56

Nowości (5.04.2011)

Od dzisiaj w zakładce [Wykazy zmian](#) na stronie JHP będziemy zamieszczać dodatkowe pliki. Będą zawierały informacje na temat zmian w polach 1XX haseł słownikowych: zmian formy poszczególnych haseł oraz ich etykiet.

Nowości (18.03.2011)

W dniach 3-4 marca 2011 roku odbyło się kolejne spotkanie Zespołu ds. Rozwoju JHP BN.

- I. Podjęto decyzję dotyczącą opracowania książek na temat obsługi programów graficznych. Będą one katalogowane zgodnie z poniższym schematem:

1. [nazwa programu]
2. Programy graficzne
3. Podręczniki

Przy ich opracowaniu nie będą używane hasła dotyczące typów grafiki np. *Grafika wektorowa* oraz temat formalny: *Poradniki*.

Przykłady:

Adobe Photoshop CS4/CS4 PL : techniki studyjne / Ben Willmore, Dan Ablan ; [tł. Irmina Lubowiecka, Łukasz Schmidt]. – Gliwice : Wydawnictwo Helion, cop. 2010.

Photoshop
Programy graficzne
Podręczniki

Blender : podstawy modelowania : praktyczne wprowadzenie do modelowania w programie Blender / Bogdan Bociak. – Gliwice : Wydawnictwo Helion, cop. 2007.

Blender (informat.)
Programy graficzne
Podręczniki

Paint Shop Pro 9 : poradnik Help dla fotoamatorów / Bogdan Krzymowski. – Michałowice : Komputerowa Oficyna Wydawnicza "Help" Piotr Gomoliński, cop. 2005.

Point Shop Pro
Programy graficzne
Podręczniki

GIMP : 24 lekcje / Joshua Pruitt, Ramona Pruitt ; przekł. z jęz. ang. Jacek Sokulski. – Warszawa : "Mikom", 1999.

GIMP

Programy graficzne
Podręczniki

Nazwy poszczególnych programów nie będą hasłami słownikowymi i każda biblioteka będzie je mogła tworzyć sama (podobnie jak hasła osobowe, korporatywne lub geograficzne).

Członkowie zespołu zastanawiali się także nad wprowadzeniem różnych rodzajów programów graficznych (np. Przeglądarki grafiki itp.).

- II. Określnik: - *archeologia* nie będzie stosowany po tematach: *Grody*, *Kurhany*, po nazwach ludów starożytnych oraz nieistniejących państw.

Przykłady:

Grody w Sudetach (VIII-X w.) / Krzysztof Jaworski ; Uniwersytet Wrocławski. Instytut Archeologii. – Wrocław : Uniwersytet Wrocławski. Instytut Archeologii, 2005.

Grody – Czechy – 8-10 w.
Grody – Niemcy – 8-10 w.
Grody – Polska – 8-10 w.
Sudety – archeologia – 8-10 w.

Kurhan I i II z cmentarzyska w Stolnie gm. Miłakowo, woj. warmińsko-mazurskie : materiały kultury łużyckiej, kultury kurhanów zachodniobałtyjskich i kultury wielbarskiej / Adam Waluś, Beata Kowalewska. – Warszawa : Institute of Archaeology Warsaw University, 1999.

Kultura kurhanów zachodniobałtyjskich – Polska
Kultura łużycka – Polska
Kultura wielbarska – Polska
Kurhany – Polska
Stolno (woj. warmińsko-mazurskie) – archeologia

Archeologia starożytnego Rzymu. Cz. 1 / Anna Sadurska ; Uniwersytet Warszawski. – [Warszawa] : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 1965.

Rzym – kultura – zabytki
Podręczniki akademickie

Kontakty Noricum i Pannonii z ludami północnymi / Jerzy Wielowiejski ; Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich Wydawnictwo PAN, 1970.

Kultura materialna – Europa – 1 w. p.n.e.-5 w.
Polska – archeologia – 1 w. p.n.e.-5 w.
Rzym – kultura – zabytki – 1 w. p.n.e.-5 w.

The army of the Bosporan Kingdom / Mariusz Mielczarek ; [transl. by Nicholas V.

Sekunda]. – Łódź : Oficyna Naukowa MS, 1999.

Wojsko – Bosporańskie, Królestwo
Bosporańskie, Królestwo – kultura – zabytki

Kryvičy : pa materyjalach raskopak kurganoŭ u Paŭnočnaj Balarusi / G. V. Štychaŭ ; Akad. navuk Balarusi. Īn-t gistoryi. – Minsk : "Navuka i tɛchnika", 1992.

Krywicze – kultura – zabytki

Kurhany – Białoruś

Połock (Białoruś ; okręg) – archeologia – 6-13 w.

- III. Zostaną usunięte tematy: *Podręczniki dla cudzoziemców* oraz *Informatory dla zagranicy*. Zamiast nich będą stosowane tematy: *Podręczniki* oraz *Informatory*.

Przykłady:

Ćwiczenia z gramatyki funkcjonalnej języka polskiego dla cudzoziemców. Cz. 1, Czasownik / Kinga Kozak, Józef Pyzik ; Uniwersytet Jagielloński. [Instytut Badań Polonijnych]. Szkoła Letnia Kultury i Języka Polskiego. – Kraków : nakł. UJ, 1982.

Czasownik polski

Podręczniki

Brak mi słów : podręcznik do nauczania obcokrajowców słownictwa języka polskiego. Cz. 1, Słownictwo tematyczne / Maria Chłopicka, Piotr Fornelski ; pod red. Władysława Miodunki ; Uniwersytet Jagielloński. Instytut Badań Polonijnych. – Kraków : UJ, 1991.

Język polski

Podręczniki

Ach, ten język polski! : ćwiczenia komunikacyjne dla grup początkujących = communicative activities in Polish for beginners : level threshold / Danuta Gałyga ; Instytut Studiów Polonijnych i Etnicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych "Universitas", cop. 2002.

Język polski

Dokumenty dźwiękowe

Podręczniki

Jungle Book : Wrocław cityguide for international students. – Wrocław : Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta : "Gajt", [2004].

Uniwersytet Wrocławski

Studenci zagraniczni – Polska – od 2001 r.

Szkolnictwo wyższe – Polska – od 2001 r.

Wrocław (woj. dolnośląskie) – od 2001 r.

Informatory

Economics & investors guide to Poland 2008 : to everybody who ever wanted to know everything about Polish economy but didn't know where to ask / Ryszard Fitz presents. – Warsaw : Common Europe Publications, cop. 2008.

Inwestycje – Polska – od 2001 r.

Polska – gospodarka – od 2001 r.

Informatory

Kanada : broszura informacyjna / zebr. i oprac. na podst. źródeł oficjalnych J. Podbereski. – Londyn : Samopomoc Lotnicza, 1945.

Emigracja zarobkowa – Polska – 1944-1956 r.

Zatrudnienie cudzoziemców – Kanada – 1939-1945 r.

Kanada – 1939-1945 r.

Informatory

IV. Libretta będą opracowywane według następującego schematu:

1. [nazwa formy sceniczno-muzycznej (np. Opera)] – [określnik chronologiczny]
2. Libretto [przymiotnik językowo-etniczny] – [określnik chronologiczny]

Przykłady:

Hrabina : opera w 3-ch aktach / muzyka Stanisława Moniuszki ; słowa Włodzimierza Wolskiego ; Centrala Obsługi Przedsiębiorstw i Instytucji Artystycznych. – [Warszawa] : Centrala Obsługi Przedsiębiorstw i Instytucji Artystycznych, dr. 1960.

Opera – 19 w.

Libretto polskie – 19 w.

Don Juan albo Ukarany libertyn : opera we trzech aktach / z włoskiego tłomaczona ; z muzyką [...] Joachima Albertini [...] na teatrze warszawskim reprezentowana. – W Warszawie : u Piotra Dufour [...], 1783.

Opera – 18 w.

Libretto włoskie – 18 w.

Dwoch strzelcow y mleczarka : opera w iednym akcie / z francuzkiego na teatrze warszawskim przez aktorow J.K.Mci. reprezentowana. – W Warszawie : w drukarni P. Dufour [...], 1781.

Opera – 18 w.

Libretto francuskie – 18 w.

Natomiast dokumenty na temat form sceniczno-muzycznych i librett otrzymają tematy:

1. [autor libretta. tytuł] i/lub [kompozytor. tytuł]
2. [inne tematy precyzujące treść dokumentu]

Przykłady:

Boito librettista e l'Otello / Sandra Righetti. – Bologna : A.M.I.S., 1970.

Boito, Arrigo (1842-1918). Otello
Shakespeare, William – (1564-1616) – recepcja – Włochy – 19 w.
Dramat angielski – recepcja – Włochy
Libretto włoskie – historia – 19 w.

Für den deutschen Mozart : das Ringen um gültige deutsche Sprachform der italienischen Opern Mozarts : ein Vermächtnis an das deutsche Volk / von Siegfried Anheisser. – Emsdetten i. Westf. : H. und J. Lechte, 1938.

Da Ponte, Lorenzo (1749-1838). Così fan tutte
Da Ponte, Lorenzo (1749-1838). Don Giovanni
Da Ponte, Lorenzo (1749-1838). Nozze di Figaro
Opera – historia – 18 w.
Przekłady niemieckie – stylistyka – 18-20 w.
Libretto włoskie – przekłady niemieckie – język

Muzyka i libretto opery Krakowiaci i górale / Jan Kowalski. – Kraków, 2010.

Bogusławski, Wojciech (1757-1829). Cud mniemany, czyli Krakowiaci i górale
Stefani, Jan (1746-1829). Cud mniemany, czyli Krakowiaci i Górale
Libretto polskie – historia – 18 w.
Opera – historia – 18 w.

- V. Określniki chronologiczne szczegółowe: - *od 1989 r.*, - *od 2001 r.* nie będą stosowane po nazwach diecezji, które powstały po 1989 roku.

Przykłady:

Budujemy Kościół Boży : w pierwszej dekadzie diecezji pelplińskiej 1992-2002 / Stanisław Grunt. – Pelplin : "Bernardinum", 2002.

Pelplińska, diecezja (katol.)

Wy jesteście moim listem... : listy pasterskie 1994-2009 / Antoni Pacyfik Dydycz. – Drohiczyn ; Warszawa : Wydawnictwo Sióstr Loretanek, 2010.

Drohiczyńska, diecezja (katol.)

Listy pasterskie

Pięć lat diecezji świdnickiej (2004-2009) / [kol. red. Marek Korgul et al.]. – Świdnica : Świdnicka Kuria Biskupia, 2009.

Świdnicka, diecezja (katol.)

- VI. Temat formalny: *Ćwiczenia i zadania [dla...]* stosujemy także do dokumentów zawierających odpowiedzi.
- VII. Podczas obrad Zespołu zastanawiano się także nad stosowaniem określników chronologicznych po tematach z dziedziny archeologii oraz opracowaniem dokumentów dotyczących inscenizacji i adaptacji.

Kolejne spotkanie odbędzie się na początku maja. Jeśli macie Państwo uwagi czy sugestie odnośnie diskutowanych rozwiązań, będziemy wdzięczni za ich nadesłanie na adres Pracowni JHP BN.

Zakończyliśmy usuwanie określnika – biografie po następujących tematach:

Kobieta
Polacy za granicą
Pracownicy naukowci
Ziemiaństwo
Żydzi

Zakończyliśmy także prace nad zmianą etykiet (150 na 155) poniższych tematów:

Dokumenty audiowizualne
Ekslibrisy [przymiotnik etniczny]
Film
Grafika [przymiotnik etniczny]
Kalendarze
Komiksy
Książki mówione
Książki miniaturowe
Księgi liturgiczne
Rysunek [przymiotnik etniczny]

Nowości (23.02.2011)

Rozpoczęliśmy usuwanie określnika – biografie po tematach:

Kobieta
Polacy za granicą
Pracownicy naukowi
Ziemiaństwo
Żydzi

Zaczęliśmy także zmieniać etykiety (150 na 155) tematów:

Dokumenty audiowizualne
Ekslibrisy [przymiotnik etniczny]
Grafika [przymiotnik etniczny]
Kalendarze
Komiksy
Książki mówione
Książki miniaturowe
Księgi liturgiczne
Rysunek [przymiotnik etniczny]

oraz tematów:

Akta stanu cywilnego
Bulle
Dedykacje
Druki cyryliczne
Druki głągoliczne
Druki grażdąńskie
Druki muzyczne
Fotonowele
Gazetka ścienna
Gazety [i ich rodzaje]
Mikrofilmy
Normy
Rękopisy

W przypadku ostatniej grupy haseł większość opisów bibliograficznych wymaga poprawek.

Nowości (15.02.2011)

Zakończyliśmy usuwanie określnika – biografie po następujących tematach:

Nauczyciele
Bibliotekarze
Lekarze
Władcy

Zakończyliśmy także prace nad zmianą etykiet (150 na 155) poniższych tematów:

Antyfonarze
Benedykcjonały
Błogi
Brewiarze
Cytaty
Czasopisma literackie
Encykliki
Epitalamium
Euchologion
Ewangeliarze
Exemplum
Godzinki (księgi)
Graduały (księgi)
Humor rysunkowy
Humor zeszytów szkolnych
Hymn
Incipita
Intermedium (lit.)
Kancjonały
Kolektarze
Kołysanki
Kyriale
Lekcjonarze
Melodramat
Misteria i mirakle
Modlitwa
Modlitewnik
Modlitewniki dla dzieci
Monodram
Mszały
Pieśń ludowa
Pieśń religijna
Pieśń rewolucyjna
Piosenka
Pontyfikały
Proza
Przypowieści ewangeliczne
Psalterze
Przyśpiewki

Purim szpil
Rytuły (księgi)
Sakramentarze
Sielanka
Szarada
Szopka satyryczna
Sztambuch
Toast
Tragedia
Tragikomedia
Trebnik
Twórczość literacka dzieci i młodzieży
Wywiad dziennikarski

Fotografia
Pocztówki

Nowości (10.02.2011)

Zakończyliśmy usuwanie określnika – biografie po następujących tematach:

Arystokracja
Chłopi
Duchowieństwo
Mieszczaństwo
Robotnicy
Szlachta

Zakończyliśmy także prace nad zmianą etykiet (150 na 155) poniższych tematów:

Aforyzmy
Anegdoty
Bajka i baśń
Ballada
Bestiariusz
Blason (lit.)
Byliny (lit.)
Dramat
Dumy i dumki
Elegia
Epicedia
Epigramy
Epos
Fraszka
Gawęda szlachecka
Gazele (lit.)
Haiku
Jeremiada
Kasydy
Kronika
Legendy i podania
Limeryk
Miniatura literacka
Mangale
Mowy
Oda
Opowiadanie
Pamflet
Panegiryk
Parodia
Pieśń (lit.)
Poemat
Portret literacki (gatunek lit.)
Przypowieść
Przysłowia
Rubajjat
Sagi

Satyra
Scenariusze
Sirat
Sonet
Tren (lit.)
Zagadki (lit.)

Obecnie rozpoczęliśmy usuwanie określnika – biografie po tematach:

Nauczyciele
Bibliotekarze
Lekarze
Władcy

Zaczęliśmy także zmieniać etykiety (150 na 155) tematów:

Antyfonarze
Benedykcjonały
Blogi
Brewiarze
Cytaty
Czasopisma literackie
Encykliki
Epitalamium
Euchologion
Ewangeliarze
Exemplum
Godzinki (księgi)
Graduały (księgi)
Humor rysunkowy
Humor zeszytów szkolnych
Hymn
Incipita
Intermedium (lit.)
Kancjonały
Kolektarze
Kołysanki
Kyriale
Lekcjonarze
Melodramat
Misteria i mirakle
Modlitwa
Modlitewnik
Modlitewniki dla dzieci
Monodram
Mszaly
Pieśń ludowa
Pieśń religijna
Pieśń rewolucyjna
Piosenka

Pontyfikaty
Proza
Przypowieści ewangeliczne
Psalterze
Przyśpiewki
Purim szpil
Rytuały (księgi)
Sakramentarze
Sielanka
Szarada
Szopka satyryczna
Sztambuch
Toast
Tragedia
Tragikomedia
Trebnik
Twórczość literacka dzieci i młodzieży
Wywiad dziennikarski

Fotografia
Pocztówki

Dodaliśmy do tematu formalnego Przewodniki turystyczne nowy termin odrzucony:
Informatory turystyczne. Obecnie rekord dla tego hasła wygląda następująco:

Przewodniki turystyczne

NU Informatory turystyczne
TS Turystyka – wydawnictwa
TS Informatory
TW Przewodniki dla niepełnosprawnych

Przykłady

Powiat Bielski : informator turystyczny = Bielský okres : turistický informator. – Bielsko-Biała : Starostwo Powiatowe : Agencja Reklamowa "PORAN", 2009.

Bielsko-Biała (woj. śląskie ; okręg) – turystyka
Przewodniki turystyczne

Koszalin : informator turystyczny 2009 / [tekst: Biuro Promocji i Informacji UM w Koszalinie ; red. Anna Borowicka, Wojciech Heliński]. – Szczecin : Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Turystyki ZART, cop. 2009.

Koszalin (woj. zachodniopomorskie) – turystyka
Przewodniki turystyczne

Wambierzyce - Dolnośląska Jerozolima : informator turystyczny / [tekst: Lucyna Drożdż]. – Wrocław : Wydawnictwo "Aga" Witold Kobus, 2008.

Maria (Matka Jezusa Chrystusa) – sanktuaria – Polska
Kościoły i kaplice – Polska
Sztuka sakralna niemiecka – zabytki – Polska
Wambierzyce (woj. dolnośląskie) – kościół Nawiedzenia NMP
Przewodniki turystyczne

Schroniska górskie Beskidu Małego i Śląskiego : informator turystyczny / Tomasz Biesik. – Bielsko-Biała : "Logos" Agnieszka Korzec-Biesik, 2007.

Schroniska górskie – Polska – od 2001 r.
Beskid Mały – turystyka
Beskid Śląski – turystyka
Przewodniki turystyczne

Zamki i fortyfikacje : informator turystyczny regionu tarnowskiego. – Tarnów : Tarnowskie Centrum Turystyczne, 2007.

Zamki i pałace – Polska
Tarnów (woj. małopolskie ; okręg) – budownictwo
Przewodniki turystyczne

Nowości (4.02.2011)

Obecnie trwają prace nad usunięciem z rekordów bibliograficznych określnika rzeczowego – afisze i plakaty. Zamiast niego będą używane tematy formalne: Afisze oraz Plakat [rodzaj] [przymiotnik językowo-etniczny].

Dotychczas wprowadzono następujące tematy formalne odnoszące się do rodzajów plakatów:

Plakat bhp
Plakat cyrkowy
Plakat filmowy
Plakat muzealny
Plakat muzyczny
Plakat polityczny
Plakat społeczny
Plakat sportowy
Plakat teatralny
Plakat turystyczny
Plakat wojskowy

Zakończyliśmy zmianę etykiet (150 na 155, 650 na 655) haseł Literatura/Literatury [przymiotnik językowo-etniczny].

Rozpoczęliśmy także poprawianie rekordów bibliograficznych zawierających tematy formalne: Rejestracje filmowe, Atlasy (i ich poszczególne rodzaje) oraz Katalogi (i ich rodzaje).

W dniach 13-14 stycznia 2011 roku odbyło się spotkanie Zespołu ds. Rozwoju JHP BN.

- VIII. Głównym problemem rozważanym podczas obrad Zespołu była kwestia zasad stosowania określnika – biografie.
Podjęto decyzję, że nie będzie się go stosować po tematach wyrażających klasy i warstwy społeczne (np. Arystokracja, Chłopi, Szlachta) oraz po hasłach [*nazwa narodowości*] *za granicą*, *Kobieta*, *Dziecko*, *Mężczyzna*, *Młodzież*, *Ludzie starzy* i po określnikach: – *absolwenci* i – *pracownicy*.

Przykłady:

Wielkopolskie damy / Bożena Krzywobłocka. – Poznań : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1986.

Kobieta – Polska – 16-19 w.

Wielkopolska – biografie – 16-19 w.

Biografie

Wydawnictwa popularne

Wszystko za życie / Jon Krakauer ; przeł. Magdalena Jakóbczyk-Rakowska. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 1998.

McCandless, Christopher Johnson (1968-1992)

Młodzież – Stany Zjednoczone – od 1945 r.

Podróznicy – Stany Zjednoczone – od 1989 r.
Alaska (Stany Zjednoczone) – podróżnictwo – od 1989 r.
Biografie

Sir Casimir Stanislaus Gzowski : a biography / Ludwik Kos-Rabcewicz-Zubkowski, William Edward Greening. – Toronto : Burns and MacEachern, 1959.

Gzowski, Kazimierz Stanisław (1813-1898)
Drogi – budownictwo – Kanada – 19 w.
Hydrotechnika – Kanada – 19 w.
Inżynierowie – Kanada – 19 w.
Inżynierowie – Polska – 19 w.
Kolejnictwo – budownictwo – Kanada – 19 w.
Polacy za granicą – Kanada – 19 w.
Biografie

Określnik – biografie stosujemy po hasłach korporatywnych i geograficznych oraz po tematach Służba zagraniczna, Wojsko, Policja, Ideologia (i nazwach poszczególnych ideologii), Ruchy społeczne (i po tematach do nich węższych), Feminizm oraz nazwach wydarzeń historycznych.

Przykłady:

Ostatni niepokorny : Jan Wolski 1888-1975 : (anarchista, wolnomularz, spółdzielca) / Adam Benon Duszyk. – Kraków ; Radom : Radomskie Towarzystwo Naukowe, 2008.

Wolski, Jan (1888-1975)
Anarchizm – biografie – Polska – 20 w.
Masoneria – biografie – Polska – 20 w.
Spółdzielczość – biografie – Polska – 20 w.
Biografie

Komendanci główni Policji Państwowej 1919-1939 / pod red. Krzysztofa Filipowa ; [aut. biogramów Marek Gajewski et al.]. – Białystok : MW, 1997.

Policja – biografie – Polska – 1918-1939 r.
Biografie

Anna Èngel'gardt : (Sankt-Peterburg II poloviny XIX veka) / È. Mazoveckââ. – Sankt-Peterburg : Akademičeskij proekt, 2001.

Èngel'gardt, Anna Nikolaevna (1838-1903)
Feminizm – biografie – Rosja
Tłumacze – Rosja – 19-20 w.
Petersburg (Rosja) – kultura – 19-20 w.
Biografie

W dokumentach będących biografiami pracowników naukowych uczelni wyższych nie będą stosowane hasła wskazujące na dziedzinę wykonywanej działalności z określnikiem szkolnictwo wyższe. Stosowane będą tematy wyrażające zawód danej osoby.

Przykłady:

Stanisław Biniński : twórca oryginalnych polskich leków / Jan Pachecka, Piotr Tomaszewski, Grażyna Kubiak-Tomaszewska. – Warszawa : Wydział Farmaceutyczny Akademii Medycznej : Instytut Farmaceutyczny, 2006.

Biniński, Stanisław (1907-1999)
Warszawski Uniwersytet Medyczny. Wydział Farmaceutyczny – pracownicy
~~Farmacja—szkolnictwo wyższe—biografie—Polska—20 w.~~
Farmaceuci – Polska – 20 w.
Warszawa – szkolnictwo wyższe – biografie – 20 w.
Biografie

Michał Wiszniewski jako profesor historii powszechnej w Uniwersytecie Jagiellońskim / Julian Dybiec. – [S.l. : s.n., 1964] ([s.l. : s.n]).

Wiszniewski, Michał (1794-1865)
Uniwersytet Jagielloński – pracownicy – 19 w.
~~Historia—szkolnictwo wyższe—Polska~~
Historycy – Polska – 19 w.
Kraków (woj. małopolskie) – szkolnictwo wyższe – biografie – 19 w.
Biografie

Antoni Wrzosek 1908-1983 : materiały z posiedzenia naukowego PAU w dniu 14 listopada 2003 r. / [red. tomu Rita Majkowska, Elżbieta Fiałek] ; Polska Akademia Umiejętności. Archiwum Nauki PAN i PAU. – Kraków : Polska Akademia Umiejętności, 2008.

Wrzosek, Antoni (1908-1983)
Geografowie – Polska – 20 w.
Biografie

- IX. Tematy *Pracownicy naukowcy* i *Nauczyciele akademicki* będą stosowane tylko dla prac socjologicznych, psychologicznych i opracowań zbiorowych.

Przykłady:

Uspołeczniona racjonalność technologiczna : naukowcy z AGH wobec cywilizacyjnych wyzwań i zagrożeń współczesności / Janusz Mucha. – Warszawa : Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, 2009.

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica (Kraków) – socjologia
Nauka – socjologia – Polska – od 2001 r.
Postęp techniczny – socjologia – Polska – od 2001 r.

Pracownicy naukowci – socjologia – Polska – od 2001 r.

Kraków (woj. małopolskie) – szkolnictwo wyższe – socjologia – od 2001 r.

Wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania twórczej działalności pracownika naukowego : addendum: przegląd książek autora / Marian Grundboeck. – Puławy : Marian Grundboeck, 2008.

Myślenie twórcze

Nauka

Pracownicy naukowci – psychologia

Nauczyciele akademicki : praca, dochody, warunki życia, prestiż / Witold Rakowski. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej, 1998.

Jakość życia – Polska – od 1989 r.

Nauczyciele akademicki – socjologia – Polska – od 1989 r.

Dane statystyczne

The academic who's who 1973-1974 : university teachers in the British Isles in arts, education and social sciences. – London : Adam and Ch. Black, cop. 1973.

Nauczyciele akademicki – Wielka Brytania – 1945-1989 r.

Nauki społeczne – szkolnictwo wyższe – Wielka Brytania – 1945-1989 r.

Sztuka – szkolnictwo wyższe – Wielka Brytania – 1945-1989 r.

Słowniki biograficzne

- X. Nastąpi zmiana w sposobie opracowania katalogów wystaw. Po haśle wyrażającym rodzaj wystawianych przedmiotów (np. Fotografia, Malarstwo) będzie dodawany określnik – historia. Zmiana ta zostaje wprowadzona w związku z chęcią ujednoczenia opracowania różnych rodzajów katalogów. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy katalog wystawy ma formę albumu. Wówczas opracowujemy go jak album i dodajemy hasła odnoszące się do miejsca i instytucji, w której odbywa się wystawa oraz dwa tematy formalne: Albumy i Katalogi wystaw.

Przykłady:

Las w kurpiowskiej sztuce ludowej / [tekst informatora Jerzy Adamczewski, Katarzyna Mróz]. – Gołuchów : Ośrodek Kultury Leśnej, 2010.

Ośrodek Kultury Leśnej (Gołuchów) – wystawy

Kurpie (ludność) – etnografia

Las

Rzemiosło ludowe – historia – Polska

Sztuka ludowa polska – historia

Gołuchów (woj. wielkopolskie) – wystawy – od 2001 r.

Katalogi wystaw

Zygmunt Waliszewski : malarstwo ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie

/ [tekst i wybór obrazów Anna Prugar-Myślik]. – Opole : Muzeum Śląska Opolskiego, 2006.

Waliszewski, Zygmunt (1897-1936)
Muzeum Śląska Opolskiego – wystawy
Malarstwo polskie – historia – 20 w.
Opole (woj. opolskie) – wystawy – od 2001 r.
Katalogi wystaw

Leszek Dziedzic : "Pejzaż polski i Czucz" : wystawa fotograficzna / Nowohuckie Centrum Kultury. – Kraków : Nowohuckie Centrum Kultury, 2010.

Dziedzic, Leszek (1931-)
Nowohuckie Centrum Kultury – wystawy
Fotografia polska – historia – 20-21 w.
Kraków (woj. małopolskie) – wystawy – od 2001 r.
Katalogi wystaw

Ale dla wydawnictwa albumowego:

Chopin : ikonosfera romantyzmu = Chopin : iconosphere of romanticism / red. nauk. katalogu Iwona Danielewicz ; przy współpracy Andrzeja Dzieciołowskiego ; [tł. na jęz. pol. Iwona Danielewicz ; tł. na jęz. ang. Marek Wilczyński, Beata Dąbrowska-Kość i Grzegorz Kość]. – Warszawa : Muzeum Narodowe, cop. 2010.

Chopin, Fryderyk (1810-1849) – w sztuce
Muzeum Narodowe (Warszawa) – wystawy – od 2001 r.
Sztuka francuska – 19 w.
Sztuka polska – 19 w.
Warszawa – wystawy – od 2001 r.

Albumy
Katalogi wystaw

- XI. Zostaną wprowadzone nowe tematy: *Generalowie, Marszałkowie, Fizjodzy, Rektorzy, Filozofowie, Regionaliści.*
- XII. Hasło *Państwo-ustrój* zostanie zmienione na temat *Ustrój państwowy z TS Ustrój polityczny i TW Ustrój społeczno-gospodarczy*

Nowości (25.01.2011)

Zakończyliśmy już prace nad zmianą etykiet tematów rozpoczynających się od słowa Poezja. Został usunięty również określnik – biografie po tematach: Malarze i Pisarze. Od 24 stycznia trwają prace nad usunięciem określnika – biografie po następujących tematach:

Arystokracja
Chłopi
Duchowieństwo
Mieszczaństwo
Robotnicy
Szlachta

Rozpoczęliśmy także zmianę etykiet (150 na 155) następujących tematów

Aforyzmy
Anegdoty
Bajka i baśń
Ballada
Bestiariusz
Blason (lit.)
Byliny (lit.)
Dramat
Dumy i dumki
Elegia
Epicedia
Epigramy
Epos
Fraszka
Gawęda szlachecka
Gazele (lit.)
Haiku
Jeremiada
Kasydy
Kronika
Legendy i podania
Limeryk
Miniatura literacka
Mangale
Mowy
Oda
Opowiadanie
Pamflet
Panegiryk
Parodia
Pieśń (lit.)
Poemat
Portret literacki (gatunek lit.)
Przypowieść

Przysłowia
Rubajjat
Sagi
Satyra
Scenariusze
Sirat
Sonet
Tren (lit.)
Zagadki (lit.)

Nowości (18.01.2011)

Od 17 stycznia trwają prace nad zmianą etykiet (150 na 155) tematów rozpoczynających się od słowa: Poezja. Rozpoczęto również usuwanie określnika – biografie po tematach: Malarze i Pisarze.

Nowości (3.01.2011)

Temat i określnik: Biografie

Od 1 stycznia 2011 r. temat Biografie staje się tematem formalnym. Tak, jak inne tematy formalne będzie zapisywany w polu 155 w rekordzie wzorcowym i w polu 655 w rekordzie bibliograficznym. Określnik – biografia (e) będzie miał postać – biografie i nie będzie stosowany po nazwach osobowych i po nazwach kategorii osób i grup społecznych. Po temacie Biografie nie będą stosowane określniki chronologiczne. Chronologię będziemy umieszczać w hasłach dodatkowych. Poniżej znajduje się kilka przykładów pokazujących, jak będzie używany obecnie temat Biografie.

Portrety i sylwetki z dziewiętnastego stulecia. Ser. 1 / Z. L. Dębicki. – Kraków : Spółka Wydawnicza Polska, 1905.

650 Historia – 19 w.

655 Biografie

Andrzej Stech – malarz gdański / Teresa Grzybkowska. – Warszawa, 1979.

600 Stech, Andrzej (1635-1697)

650 Malarze polscy – 17 w.

651 Gdańsk (woj. pomorskie) – sztuka – biografie – 17 w.

655 Biografie

Hetman hetmanów – Jan Amor Tarnowski (1488-1561) / Łukasz Winczura. – Kraków, 2007.

600 Tarnowski, Jan Amor (1488-1561)

650 Arystokracja – Polska – 16 w.

650 Politycy – Polska – 16 w.

650 Wojsko – biografie – Polska – 16 w.

655 Biografie

Stanisław ze Szczepanowa / Antoni Żurek. – Kraków, 2007.

600 Stanisław (św. ; ca 1030-1079)

650 Duchowieństwo katolickie – Polska – 11 w.

655 Biografie

Jan Mikulicz-Radecki 1850-1905 - współtwórca nowoczesnej chirurgii / Waldemar Kozuschek. – Wrocław, 2003.

600 Mikulicz-Radecki, Jan (1850-1905)

650 Chirurdzy – Niemcy – 19-20 w.

650 Chirurdzy – Polska – 19-20 w.

655 Biografie

Przeżyliśmy Gross-Rosen. T. 4, Biografie więźniów. Z. 2 / [zespół red. Zofia Doboszyńska et al.]. – Warszawa : Związek Bojowników o Wolność i Demokrację. Dzielnicza Warszawa-Śródmieście. Koło nr. 1. Komisja Historyczna Środowiska Gross-Rosen, 1984.

- 610 Obóz hitlerowski Gross-Rosen – biografie
- 650 Więźniowie obozów – Polska – 1939-1945 r.
- 655 Biografie**

Wojciech Bartosz Głowacki : chłopski bohater spod Raławic i Szczekocin / Jan Lubicz-Pachoński. – Warszawa, 1987.

- 600 Głowacki, Wojciech (1758-1794)
- 650 Chłopi – Polska – 18 w.
- 650 Powstanie 1794 r. kościuszkowskie – biografie
- 655 Biografie**

Określniki po nazwach osobowych

Od 1 stycznia zmienia się także zasób określników stosowanych po nazwach osobowych. Nie będą stosowane następujące określniki:

- - **biografia**
- - **etyka**
- - **filozofia**
- - **ideologia**
- - **małżeństwo**
- - **porwanie**
- - **psychologia**
- - **twórczość**

Poniżej znajduje się wykaz określników stosowanych po nazwach osobowych:

- - **a**
- - **adaptacje filmowe**
- - **cuda**
- - **baza danych**
- - **dedykacje**
- - **duchowość**
- - **ekslibris (y)**
- - **genealogia**
- - **historiografia**
- - **inscenizacje**
- - **język**
- - **konfesje**
- - **krytyka**
- - **kult**
- - **liturgia**
- - **nauczanie**
- - **obchody**
- - **pamiętki**
- - **pieczęć (e)**

- - podróże apostolskie
- - polityka
- - pomniki
- - pomniki nagrobne
- - przekłady
- - recepcja
- - repertuar
- - sanktuaria
- - strony www
- - tablice pamiątkowe
- - teologia
- - testament
- - w filmie
- - w fotografii
- - w literaturze
- - w muzyce
- - w sztuce
- - w teatrze
- - wydawnictwa i rękopisy
- - zamach + data roczna
- - zbiory

Nowości (17.12.2010)

Wykaz tematów zapisanych w polu 155 (stan na 7.12.2010)

Adaptacja literacka
Albumy
Albumy na pocztówki
Aldyny
Antologie
Atlasy anatomiczne
Atlasy anatomiczne roślin
Atlasy anatomiczne zwierząt
Atlasy astronomiczne
Atlasy biblijne
Atlasy chmur
Atlasy geograficzne
Atlasy geologiczne
Atlasy językowe
Atlasy medyczne
Atlasy minerałów
Atlasy roślin
Atlasy skamieniałości
Atlasy weterynaryjne
Atlasy zwierząt
Audycje radiowe
Bajka słowno-muzyczna
Bibliografia
Bibliografia adnotowana
Bibliografia bibliografii
Bibliografia bieżąca
Bibliografia cytowań
Bibliografia narodowa
Bibliografia narodowa [przymiotnik językowo-etniczny]
Bibliografia osobowa
Bibliografia retrospektywna

Bibliografia specjalna
Bibliografia terytorialna
Bibliografia zalecająca
Bibliografia załącznikowa
Bibliografia zawartości czasopism
Ćwiczenia i zadania
Ćwiczenia i zadania dla [poziom szkoły]
Ćwiczenia i zadania do nauczania początkowego
Dane statystyczne
Dokumenty dźwiękowe
Dokumenty elektroniczne
Dokumenty ikonograficzne
Druki ulotne
Dyskografia
Elementarze dla niewidomych
Encyklopedie
Encyklopedie [przymiotnik językowo-etniczny]
Encyklopedie dla dzieci
Encyklopedie dla dzieci [przymiotnik językowo-etniczny]
Faksymile
Felieton
Felieton [przymiotnik językowo-etniczny]
Film familijny
Film przygodowy
Filmografia
Formularze i druki
Gazety ulotne
Globusy
Głosy (muz.)
Indeksy
Informatory
Inkunabuły
Instrukcje
Kalendarium
Kartogramy

Katalogi
Katalogi aukcyjne
Katalogi centralne
Katalogi księgarskie
Katalogi tematyczne
Katalogi twórczości
Katalogi wydawnicze
Katalogi wystaw
Katalogi wzorcowe
Katalogi zabytków
Katalogi zbiorów
Kazania
Korespondencja dyplomatyczna [przymiotnik językowo-etniczny]
Korespondencja handlowa
Korespondencja urzędowa
Książki dla niewidomych
Książki elektroniczne
Książki mówione
Książki telefoniczne
Księgi adresowe
Księgi gości
Księgi hodowlane
Księgi pamiątkowe
Księgi sądowe
List otwarty
Listy
Listy [przymiotnik językowo-etniczny]
Listy apostołskie
Listy dystrybucyjne
Listy gończe
Listy miłosne
Listy pasterskie
Listy reklamowe
Mapy
Mapy administracyjne

Mapy astronomiczne
Mapy dla dzieci
Mapy dla niewidomych
Mapy drogowe
Mapy etnograficzne
Mapy geologiczne
Mapy glebowe
Mapy gospodarcze
Mapy historyczne
Mapy hydrograficzne
Mapy językowe
Mapy kolejowe
Mapy komunikacji miejskiej
Mapy konturowe
Mapy lotnicze
Mapy lotnicze wojskowe
Mapy ludnościowe
Mapy plastyczne
Mapy polityczne
Mapy przeglądowe
Mapy przyrodnicze
Mapy rękopiśmienne
Mapy sozologiczne
Mapy szkolne
Mapy ścienne
Mapy wojskowe
Materiały konferencyjne
Materiały pomocnicze dla [poziom szkoły]
Materiały pomocnicze dla szkół
Materiały pomocnicze do nauczania początkowego
Melodia z tekstem podłożonym
Melodia z tekstem podłożonym i chwytami gitarowymi
Melodia z tekstem podłożonym i funkcjami harmonicznymi
Nekrologi
Ortofotomapy

Pamiętniki
Pamiętniki [przymiotnik językowo-etniczny]
Partytura
Partytura i głosy
Plakat
Plakat [przymiotnik językowo-etniczny]
Plakat bhp
Plakat bhp polski
Plakat cyrkowy
Plakat cyrkowy polski
Plakat filmowy
Plakat filmowy [przymiotnik językowo-etniczny]
Plakat muzealny
Plakat muzealny [przymiotnik językowo-etniczny]
Plakat muzyczny
Plakat muzyczny polski
Plakat polityczny
Plakat polityczny [przymiotnik językowo-etniczny]
Plakat społeczny
Plakat społeczny polski
Plakat sportowy
Plakat sportowy polski
Plakat teatralny
Plakat teatralny [przymiotnik językowo-etniczny]
Plakat turystyczny
Plakat turystyczny polski
Plakat wojskowy
Plakat wojskowy polski
Plany miast
Podręczniki
Podręczniki akademickie
Podręczniki dla cudzoziemców
Podręczniki dla dzieci
Podręczniki dla [poziom szkoły]
Podręczniki do nauczania początkowego

Podręczniki multimedialne
Podręczniki szkolne
Poradniki
Poradniki dla chorych i niepełnosprawnych
Poradniki dla młodzieży
Poradniki dla nauczycieli
Poradniki dla rodziców
Poradniki językowe
Powieść
Powieść [przymiotnik językowo-etniczny]
Powieść dziecięca
Powieść dziecięca [przymiotnik językowo-etniczny]
Powieść epistolarna
Powieść epistolarna [przymiotnik językowo-etniczny]
Powieść fantastyczna angielska
Powieść fantastyczno-naukowa angielska
Powieść fantastyczno-naukowa polska
Powieść grozy
Powieść grozy [przymiotnik językowo-etniczny]
Powieść historyczna
Powieść historyczna [przymiotnik językowo-etniczny]
Powieść kryminalna
Powieść kryminalna [przymiotnik językowo-etniczny]
Powieść młodzieżowa
Powieść młodzieżowa [przymiotnik językowo-etniczny]
Powieść o artyście
Powieść o artyście polska
Powieść polityczna
Powieść polityczna polska
Powieść szpiegowska
Powieść szpiegowska [przymiotnik językowo-etniczny]
Powieść w odcinkach
Programy autorskie (pedagog.)
Programy filmowe
Programy imprez

Programy koncertów
Programy nauczania
Programy nauczania dla [poziom szkoły]
Programy nauczania początkowego
Programy szkoleń
Programy teatralne
Programy wychowania przedszkolnego
Przewodniki dla niepełnosprawnych
Przewodniki turystyczne
Publicystyka
Publicystyka [przymiotnik językowo-etniczny]
Rankingi
Rankingi polityczne
Recenzje
Recenzje artystyczne
Recenzje filmowe
Recenzje literackie
Recenzje muzyczne
Recenzje naukowe
Recenzje teatralne
Rejestracje filmowe
Remiks
Reportaż
Reportaż [przymiotnik językowo-etniczny]
Reprinty
Roczniki statystyczne
Rozmyślenia religijne
Scenariusz filmowy
Scenariusze
Scenariusze imprez okolicznościowych
Scenariusze imprez szkolnych
Scenariusze telewizyjne
Scenariusze zajęć
Scenariusze zajęć dla [poziom szkoły]
Scenariusze zajęć do nauczania początkowego

Silva rerum
Słowniki
Słowniki a tergo
Słowniki a tergo [przymiotnik językowo-etniczny]
Słowniki [jednojęzyczne]
Słowniki [dwujęzyczne]
Słowniki dialektologiczne
Słowniki ... dla dzieci
Słowniki etymologiczne
Słowniki frazeologiczne
Słowniki haseł przedmiotowych
Słowniki i encyklopedie biblijne
Słowniki multimedialne
Słowniki ortograficzne
Słowniki wielojęzyczne
Słowniki wyrazów obcych
Słuchowiska
Spisy
Spisy treści
Sprawdziany i testy
Sprawdziany i testy dla [poziom szkoły]
Sprawdziany i testy do nauczania początkowego
Sprawozdania
Sprawozdania z konferencji
Stare druki
Szkice literackie
Szkice literackie [przymiotnik językowo-etniczny]
Sztambuch
Śpiewniki
Tablice i wzory
Tablice matematyczne
Testy psychotechniczne
Utwory sceniczne dla dzieci
Wyciągi fortepianowe
Wydawnictwa dla dzieci

Wydawnictwa popularne

Wykazy nabytków

Źródła historyczne

Życzenia okolicznościowe

Żydowskie księgi pamięci

Nowości (9.12.2010)

W dniach 4-5 listopada odbyło się ostatnie w tym roku spotkanie Zespołu ds. Rozwoju JHP BN.

- XIII. Głównym rozważanym problemem była kwestia likwidacji określnika formy – dyskografia i zastąpienia go tematem formalnym **Dyskografia**. Podjęto decyzję, że hasło Dyskografia nie będzie stosowane do opracowywania katalogów zbiorów, katalogów wystaw i katalogów wydawniczych (będą stosowane odpowiednio tematy: Katalogi zbiorów, Katalogi wystaw i Katalogi wydawnicze).

Przykłady:

Katalog dokumentów dźwiękowych Biblioteki Narodowej. Cz. 2, Płytkowe nagrania akustyczne / oprac. Katarzyna Janczewska-Sołomko ; Biblioteka Narodowa. Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych. – Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2006.

Biblioteka Narodowa. Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych – zbiory
Zbiory muzyczne – Polska
Warszawa – bibliotekarstwo – zbiory
Dokumenty dźwiękowe – zbiory – Polska
Katalogi zbiorów

Melodiya : a Soviet Russian L.P. discography / John R. Bennett ; forew. by Boris Semeonoff and Anatoli Zhelezny. – Westport, Conn. : Greenwood Press, 1981.

"Melodiâ" (firma)
Katalogi wydawnicze

Chopin na płytach : katalog wystawy, Zamek Ostrojskich, marzec - październik 1978 / oprac. Albert Grudziński. – [Warszawa] : Towarzystwo im. Fryderyka Chopina, [1978].

Chopin, Fryderyk (1810-1849)
Towarzystwo im. Fryderyka Chopina (Warszawa) – wystawy
Płyty gramofonowe – historia
Warszawa – wystawy – 1956-1989 r.
Katalogi wystaw

W przypadku **bibliografii dyskografii** będzie używana konstrukcja:

- 1) Bibliografia
- 2) Dyskografia – historia

Przykład:

Classical music discographies, 1976-1988 : a bibliography / comp. by Michael Gray. – New York ; Westport [etc.] : Greenwood Press, 1989.

Muzyka – historia – 17-20 w.
Bibliografia
Dyskografia – historia

Natomiast w przypadku **dokumentów na temat metod sporządzania dyskografii** (np. poradników) stosujemy konstrukcję:

- 1) Dyskografia – metody
i np.
- 2) Poradniki

Odpowiednie materiały metodyczne na temat opracowania dyskografii zostaną opracowane i ogłoszone wkrótce na stronie internetowej JHP BN w zakładce Materiały metodyczne.

- XIV. Temat **Płyty gramofonowe – przemysł** będzie stosowany tylko do opracowania dokumentów na temat produkowania płyt gramofonowych.
- XV. Temat **Fonografia** będzie stosowany do opracowania dokumentów na temat przemysłu fonograficznego (procesu nagrywania płyt).
- XVI. Wprowadzony zostanie temat **Walki fonograficzne** oraz **Wyciągi fortepianowe**.
- XVII. Indeksy do dzieł wielotomowych otrzymają taki sam opis jak dokumenty, których dotyczą oraz temat formalny Indeksy. W opisie wydawnictw tego typu nie będą stosowane hasła: autor – tytuł oraz tytułowe.

Przykład:

*Encyclopedia of Russian history. Vol. 1, A-D / James R. Millar, ed. in chief. – New York : Macmillan Reference USA : Thompson*Gale, cop. 2004.*

Rosja – historia
Encyklopedie

*Encyclopedia of Russian history. Vol. 4, S-Z, Index / James R. Millar, ed. in chief. – New York : Macmillan Reference USA : Thompson*Gale, cop. 2004.*

Rosja – historia
Encyklopedie
Indeksy

- XVIII. Określnik – **media** będzie stosowany również po tematach typu Nazwa narodowości za granicą.
- XIX. Podjęto decyzję o wprowadzeniu tematów: **Podręczniki do nauczania początkowego, Ćwiczenia i zadania do nauczania początkowego, Materiały pomocnicze do nauczania początkowego.**

Temat **Podręczniki dla dzieci** będzie stosowany dla podręczników „pozaszkolnych”.

Temat **Elementarz polski** będzie używany tylko dla dokumentów wydanych do 1978 roku.

- XX. Po nazwach świąt nie będzie stosowany określnik – **obchody**.
- XXI. Zostaną wprowadzone tematy **Księgi chrztów, Księgi małżeństw, Księgi zmarłych, Księgi nawróconych** oraz **Księgi konsystorskie**.
- XXII. Od 1 stycznia 2011 r. temat – **Biografie** stanie się tematem formalnym. Określnik – biografia (e), będzie miał formę – biografie i zawężony zakres stosowania. Zmieni się też lista określników stosowanych po hasłach osobowych ; pojawi się ona na początku przyszłego roku na stronie internetowej Biblioteki Narodowej
- XXIII. **Atlasy dla kierowców** otrzymają hasła:
1. [nazwa miejscowości lub regionu w obrębie państwa] – komunikacja
 2. Atlasy geograficzne
 3. Mapy drogowe

Przykład:

Atlas Krakowa dla kierowców : atlas miasta 1:20 000 = City Atlas for Drivers = Stadatlas für Fahrer / oprac. Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych im. E. Romera, S.A. ; red.: Beata Konopska, Michał Starzewski ; zespół red. Michał Starzewski [et al.]. – Warszawa : PPWK, 2008.

Kraków (woj. małopolskie) – komunikacja
Atlasy geograficzne
Mapy drogowe

Lub

1. Drogi – [określnik geograficzny]
2. Atlasy geograficzne
3. Mapy drogowe

Przykład:

Atlas samochodowy Polski : skala 1:300 000 / Daunpol Wydawnictwo Kartograficzne. – Warszawa : Daunpol Wydawnictwo Kartograficzne ; [s.l.] : Media Regionalne, 2008.

Drogi – Polska
Atlasy geograficzne
Mapy drogowe

Kolejne spotkanie odbędzie się na początku stycznia. Jeśli macie Państwo uwagi czy sugestie odnośnie diskutowanych rozwiązań, będziemy wdzięczni za ich nadesłanie na adres Pracowni JHP BN.

Nowości (10.11.2010)

Informacja o zamianie określników formy na tematy formalne (stan na 1 listopada 2010 r.)

1. Określniki formy zamienione na tematy formalne - melioracja rekordów wzorcowych i rekordów bibliograficznych w bazie BN - zakończona:

Określnik formy	Temat formalny
- album	Albumy
- antologia	Antologie
- ćwiczenia i zadania	Ćwiczenia i zadania
- ćwiczenia i zadania dla gimnazjów	Ćwiczenia i zadania dla gimnazjów Ćwiczenia i zadania dla gimnazjów specjalnych
- ćwiczenia i zadania dla szkół muzycznych	Ćwiczenia i zadania dla szkół muzycznych
- ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych	Ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych
- ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych specjalnych	Ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych specjalnych
- ćwiczenia i zadania dla szkół polonijnych	Ćwiczenia i zadania dla szkół polonijnych
- ćwiczenia i zadania dla szkół ponadgimnazjalnych	Ćwiczenia i zadania dla szkół ponadgimnazjalnych
- ćwiczenia i zadania dla szkół specjalnych	Ćwiczenia i zadania dla szkół specjalnych
- ćwiczenia i zadania dla szkół średnich	Ćwiczenia i zadania dla szkół średnich
- ćwiczenia i zadania dla szkół wyższych	Ćwiczenia i zadania dla szkół wyższych
- ćwiczenia i zadania dla szkół zawodowych	Ćwiczenia i zadania dla szkół zawodowych
- ćwiczenia i zadania dla szkół zawodowych specjalnych	Ćwiczenia i zadania dla szkół zawodowych specjalnych
- dokument dźwiękowy	Dokumenty dźwiękowe
- dokument elektroniczny	Dokumenty elektroniczne
- encyklopedia	Encyklopedie Encyklopedie [przymiotnik językowo-etniczny] Encyklopedie dla dzieci [przymiotnik językowo-etniczny] Słowniki i encyklopedie biblijne
- filmografia	Filmografia
- indeks	Indeksy
- informator	Informatory
- instrukcje	Instrukcje
- kalendarium	Kalendarium
- katalog wystawy	Katalogi wystaw
- książka telefoniczna	Książki telefoniczne

- księga gości	Księgi gości
- księga hodowlana	Księgi hodowlane
- list gończy	Listy gończe
- materiały konferencyjne	Materiały konferencyjne
- materiały pomocnicze dla gimnazjów	Materiały pomocnicze dla gimnazjów
- materiały pomocnicze dla szkół	Materiały pomocnicze dla szkół Materiały pomocnicze dla szkół specjalnych
- materiały pomocnicze dla szkół muzycznych	Materiały pomocnicze dla szkół muzycznych
- materiały pomocnicze dla szkół podstawowych	Materiały pomocnicze dla szkół podstawowych
- materiały pomocnicze dla szkół ponadgimnazjalnych	Materiały pomocnicze dla szkół ponadgimnazjalnych
- materiały pomocnicze dla szkół średnich	Materiały pomocnicze dla szkół średnich
- materiały pomocnicze dla szkół wyższych	Materiały pomocnicze dla szkół wyższych
- materiały pomocnicze dla szkół zawodowych	Materiały pomocnicze dla szkół zawodowych
- nekrolog (i)	Nekrologi
- pamiątniki	Pamiątniki [przymiotnik językowo-etniczny]
- podręcznik	Podręczniki Podręczniki do nauczania zintegrowanego Podręczniki multimedialne
- podręcznik akademicki	Podręczniki akademickie
- podręcznik dla cudzoziemców	Podręczniki dla cudzoziemców
- podręcznik dla dzieci	Podręczniki dla dzieci
- podręcznik dla gimnazjów	Podręczniki dla gimnazjów
- podręcznik dla gimnazjów specjalnych	Podręczniki dla gimnazjów specjalnych
- podręcznik dla szkół muzycznych	Podręczniki dla szkół muzycznych
- podręcznik dla szkół podstawowych	Podręczniki dla szkół podstawowych
- podręcznik dla szkół podstawowych specjalnych	Podręczniki dla szkół podstawowych specjalnych
- podręcznik dla szkół polonijnych	Podręczniki dla szkół polonijnych
- podręczniki dla szkół ponadgimnazjalnych	Podręczniki dla szkół ponadgimnazjalnych
- podręcznik dla szkół specjalnych	Podręczniki dla szkół specjalnych
- podręcznik dla szkół średnich	Podręczniki dla szkół średnich
- podręcznik dla szkół zawodowych	Podręczniki dla szkół zawodowych
- podręcznik dla szkół zawodowych specjalnych	Podręczniki dla szkół zawodowych specjalnych
- podręcznik szkolny	Podręczniki szkolne
- programy autorskie	Programy autorskie (pedagog.)
- publicystyka	Publicystyka
- relacje z podróży	Literatura podróżnicza [przymiotnik językowo-etniczny]
- remiks	Remiks
- scenariusze zajęć	Scenariusze zajęć Scenariusze zajęć dla gimnazjów Scenariusze zajęć dla przedszkoli Scenariusze zajęć dla szkół podstawowych Scenariusze zajęć dla szkół

	ponadgimnazjalnych Scenariusze zajęć dla szkół średnich Scenariusze zajęć dla szkół wyższych Scenariusze zajęć dla szkół zawodowych Scenariusze zajęć dla żłobków Scenariusze zajęć do nauczania początkowego
- słownik	Słowniki Słowniki [przymiotnik językowo-etniczny] Słowniki [przymiotnik językowo-etniczny- przymiotnik językowo-etniczny] Słowniki a tergo [przymiotnik językowo- etniczny] Słowniki biograficzne Słowniki dialektologiczne Słowniki etymologiczne Słowniki frazeologiczne Słowniki haseł przedmiotowych Słowniki i encyklopedie biblijne Słowniki multimedialne Słowniki terminologiczne Słowniki wielojęzyczne Słowniki wyrazów obcych
- słownik dla dzieci	Słowniki [przymiotnik językowo-etniczny] dla dzieci
- spis	Spisy
- spis treści	Spisy treści
- sprawdziany i testy	Sprawdziany i testy Sprawdziany i testy dla gimnazjów Sprawdziany i testy dla gimnazjów specjalnych Sprawdziany i testy dla przedszkoli Sprawdziany i testy dla szkół muzycznych Sprawdziany i testy dla szkół podstawowych Sprawdziany i testy dla szkół ponadgimnazjalnych Sprawdziany i testy dla szkół średnich Sprawdziany i testy dla szkół wyższych Sprawdziany i testy dla szkół zawodowych Sprawdziany i testy do nauczania początkowego
- stare druki	Stare druki ¹
- statystyka	Dane statystyczne
- szkice literackie	Szkice literackie [przymiotnik językowo- etniczny]
- tablice i wzory	Tablice i wzory
- wydawnictwa dla dzieci	Wydawnictwa dla dzieci
- wydawnictwa dla młodzieży	Wydawnictwa popularne

¹ Temat formalny nie używany przez Zakład Starych Druków Biblioteki Narodowej.

- wydawnictwa popularne	Wydawnictwa popularne
- wykaz nabytków	Wykazy nabytków

2. Określniki formy zamienione na tematy formalne - melioracja rekordów wzorcowych i rekordów bibliograficznych w bazie BN – w toku:

Określnik formy	Zmiany
- adaptacja	Adaptacja literacka Adaptacja filmowa Adaptacja telewizyjna (poprawiono temat Adaptacja literacka, do poprawienia pozostały Adaptacja filmowa, Adaptacja telewizyjna)
- atlas	Atlasy anatomiczne Atlasy anatomiczne roślin Atlasy anatomiczne zwierząt Atlasy astronomiczne Atlasy biblijne Atlasy chmur Atlasy geograficzne Atlasy geologiczne Atlasy grzybów Atlasy historyczne Atlasy językowe Atlasy medyczne Atlasy minerałów Atlasy roślin Atlasy skamieniałości Atlasy weterynaryjne Atlasy zwierząt (wprowadzono część tematów formalnych, rekordy bibliograficzne nie poprawione, nie poprawiono wszystkich rekordów wzorcowych np. Atlasy roślin)
- bibliografia	Bibliografia Bibliografia cytowań Bibliografia narodowa Bibliografia osobowa Bibliografia retrospektywna Bibliografia specjalna Bibliografia terytorialna Bibliografia zalecająca Bibliografia załącznikowa (hasła częściowo poprawione, pozostały do poprawienia określniki geograficzne i chronologiczne)
- bibliografia adnotowana	Bibliografia adnotowana

	(do poprawienia pozostały określniki geograficzne i chronologiczne)
- bibliografia bibliografii	Bibliografia bibliografii (do poprawienia pozostały określniki geograficzne i chronologiczne)
- bibliografia zawartości czasopism	Bibliografia zawartości czasopism (do poprawienia pozostały określniki geograficzne i chronologiczne)
- czasopisma	Czasopisma... [różne rodzaje czasopism] (do poprawienia pozostały określniki geograficzne i chronologiczne, rekordy bibliograficzne nie poprawione)
- druki ulotne	Druki ulotne (do poprawienia pozostały określniki geograficzne i chronologiczne)
- dyskografia	Dyskografia (zmiana pola na 155 tylko w rekordzie wzorcowym, rekordy bibliograficzne nie poprawione)
- formularze i druki	Formularze i druki (zmiana pola na 155 tylko w niektórych rekordach, rekordy bibliograficzne nie poprawione)
- ikonografia	[rodzaje technik plastycznych] (rekordy bibliograficzne nie poprawione - określnik w podpolu x)
- informator o zawodzie	Informatory o zawodzie (brak tematu formalnego, w bazie 362 rekordy bibliograficzne)
- jednodniówki	Jednodniówki (tematy w polu 150, pozostały do poprawienia określniki geograficzne i chronologiczne)
- katalog	Katalogi Katalogi księgarskie Katalogi twórczości Katalogi zabytków Katalogi zbiorów (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- katalog aukcyjny	Katalogi aukcyjne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- katalog centralny	Katalogi centralne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- katalog tematyczny	Katalogi tematyczne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- katalog wydawniczy	Katalogi wydawnicze

	(nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- korespondencja	Listy [przymiotnik językowo-etniczny] (nie poprawiono rekordów bibliograficznych - x i v)
- księga adresowa	Księgi adresowe (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- księga pamiątkowa	Księgi pamiątkowe (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy	Mapy Mapy administracyjne Mapy astronomiczne Mapy etnograficzne Mapy geologiczne Mapy glebowe Mapy gospodarcze Mapy historyczne Mapy hydrograficzne Mapy językowe Mapy kolejowe Mapy komunikacji miejskiej Mapy ludnościowe Mapy polityczne Mapy przeglądowe Mapy przyrodnicze Mapy rękopiśmienne Mapy zoologiczne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy dla dzieci	Mapy dla dzieci (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy dotykowe	Mapy dla niewidomych (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy drogowe	Mapy drogowe (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy konturowe	Mapy konturowe (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy lotnicze	Mapy lotnicze Mapy lotnicze wojskowe (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy plastyczne	Mapy plastyczne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)

- mapy satelitarne	Ortofotomapy (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy szkolne	Mapy szkolne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy ścienne	Mapy ścienne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- mapy turystyczne	Mapy turystyczne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- melodia z tekstem podłożonym	Melodia z tekstem podłożonym (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- melodia z tekstem podłożonym i chwytami gitarowymi	Melodia z tekstem podłożonym i chwytami gitarowymi (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- melodia z tekstem podłożonym i funkcjami harmonicznymi	Melodia z tekstem podłożonym i funkcjami harmonicznymi (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- partytura	Partytura (nie poprawiono rekordów bibliograficznych - 150 i v)
- partytura i głosy	Partytura i głosy (nie poprawiono rekordów bibliograficznych - 150 i v)
- poradnik	Poradniki Poradniki dla chorych i niepełnosprawnych Poradniki dla młodzieży Poradniki dla nauczycieli Poradniki dla rodziców Poradniki językowe (poprawione, ale wiele poradników nie ma tematu formalnego)
- program	Programy imprez Programy koncertów Programy nauczania Programy nauczania dla gimnazjów Programy nauczania dla gimnazjów specjalnych Programy nauczania dla szkół muzycznych Programy nauczania dla szkół podstawowych Programy nauczania dla szkół podstawowych specjalnych Programy nauczania dla szkół polonijnych Programy nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych Programy nauczania dla szkół specjalnych

	Programy nauczania dla szkół średnich Programy nauczania dla szkół wyższych Programy nauczania dla szkół zawodowych Programy nauczania dla szkół zawodowych specjalnych Programy nauczania początkowego Programy szkoleń Programy wychowania przedszkolnego (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- program filmowy	Programy filmowe (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- program teatralny	Programy teatralne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- przewodnik	Przewodniki turystyczne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- przewodnik dla niepełnosprawnych	Przewodniki dla niepełnosprawnych (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- rejestracja filmowa	Rejestracje filmowe (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- rozmyślenia religijne	Rozmyślenia religijne (hasła w polu 150)
- skorowidz	Indeksy (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- sprawozdanie	Sprawozdania Sprawozdania z konferencji (nie poprawiono rekordów bibliograficznych)
- wydawnictwa urzędowe	Wydawnictwa urzędowe (hasła w polu 150, do zlikwidowania określniki chronologiczne)
- źródła	Źródła historyczne (nie poprawiono rekordów bibliograficznych, problem źródeł prawa)

3. Określniki formy zamienione na tematy formalne - melioracja rekordów wzorcowych i rekordów bibliograficznych w bazie BN - planowana:

- afisze i plakaty
- etiudy i ćwiczenia
- film dokumentalny

- film edukacyjny
- głosy
- libretto
- mapy morskie
- mapy topograficzne
- plan prac
- spektakl telewizyjny
- teksty z chwytami gitarowymi
- teksty z funkcjami harmonicznymi
- tezaurus
- wyciąg fortepianowy
- wydawnictwa dla niewidomych

4. Określniki formy zamienione na określniki rzeczowe:

- aranżacja
- przekład interlinearny
- repertuar
- rozmówki

5. Zlikwidowane określniki formy:

- fragmenty
- informator dla zagranicy
- panorama
- rejestr
- szkice
- teksty

Nowości (21.09.2010)

W dniach 2-3 września odbyło się kolejne spotkanie Zespołu ds. Rozwoju JHP BN.

- I. Głównym rozważanym problemem była tym razem kwestia stosowania **określników – biografia oraz – twórczość po tematach osobowych**. Ustalono, że nie będzie się ich w tym przypadku stosować. Ponadto ustalono, że istniejący już temat Biografie będzie hasłem formalnym i będzie dodawany do opisu przedmiotowego. Rozważa się wprowadzenie też takich haseł jak: Biografie zbiorowe oraz Materiały do biografii, które będą stanowiły uzupełnienie już funkcjonującego w słowniku JHP BN hasła Słowniki biograficzne.

Opis biografii będzie wyglądał w poniższy sposób:

- 1) [nazwa osobowa]
- 2) [kategoria osób]
- 3) Biografie [lub] Biografie zbiorowe [lub] Materiały do biografii

Przykład:

Ostatni z szesnastu : biografia polityczna Adama Bienia (1899-1998) / Jacek Chrobaczyński. - Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 2000.

Bień, Adam (1899-1998)

Ruchy i organizacje chłopskie – biografie – Polska – 20 w.

Prawnicy – Polska – 20 w.

Politycy – Polska – 20 w.

Biografie

Opis dokumentu dotyczącego twórczości danej osoby:

- 1) [nazwa osobowa]
- 2) [dziedzina działalności, sztuki]

Przykład:

Twórczość Adama Asnyka / Antoni Baczewski. - Rzeszów : Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1984.

Asnyk, Adam (1838-1897)

Literatura polska – historia – 19 w.

Dokumenty typu „życie i dzieło” (zawierające wątki biograficzne i opis twórczości) będą w opracowaniu BN traktowane jak biografie. Jeśli jakaś biblioteka uzna taki sposób opracowania za nie wystarczający, może dodać do opisu przedmiotowego hasła wyrażające rodzaj twórczości.

Opis dokumentu zawierającego zarówno część biograficzną, jak i opis twórczości:

- 1) [nazwa osobowa]
- 2) [kategoria osób]
- 3) Biografie [lub] Biografie zbiorowe [lub] Materiały do biografii
- 4) i ewentualnie [dziedzina działalności, sztuki]

Przykład:

Wielcy malarze - ich życie, inspiracje i dzieło. Cz. 1, Vincent Van Gogh / [red. nac. Ewa Dołowska]. - Warszawa : P. O. Polska, cop. 2002.

Gogh, Vincent van (1853-1890)
Malarze holenderscy – 19 w.
Biografie

Ewentualnie: Malarstwo holenderskie – historia – 19 w.

Rozwiązania dotyczące używania określników – biografia i – twórczość po hasłach osobowych oraz określnika – biografie po kategoriach osób będą stosowane w Bibliotece Narodowej od 1 stycznia 2011 r.

- II. Następną decyzją dotyczyła skasowania **określnika – czasopisma** (zarówno formy, jak i rzeczowego).
Dla dokumentów omawiających czasopisma regionalne będzie stosowana konstrukcja:

[nazwa geograficzna] |x media

Przykład:

Prasa gdańska na przestrzeni wieków / pod red. Marka Andrzejewskiego ; oprac. Marek Andrzejewski [et al.]. - Gdańsk : "Marpress", 1999.

Czasopisma regionalne i lokalne niemieckie – historia
Czasopisma regionalne i lokalne polskie – historia
Gdańsk (woj. pomorskie) – media

- III. Usunięty zostanie również **określnik rzeczowy – piśmiennictwo**. W jego miejsce należy używać określnika – kultura lub innego adekwatnego dla opisu danego dokumentu.
- IV. W opracowaniu **katalogów wydawniczych** nie należy używać **określnika rzeczowego – wydawnictwa** po nazwie firmy wydawniczej.

Przykład:

M. Arct (wydawnictwo)
Katalogi wydawnicze

A nie:

**M. Arct (wydawnictwo) – wydawnictwa
Katalogi wydawnicze**

- V. Przy opisie **katalogów zabytków** określnik rzeczowy – **zabytki** należy stosować po określnikach spoza dziedziny sztuki takich jak: – hydrotechnika, – kultura, – przemysł itp. Dla zabytków z dziedziny sztuki należy stosować określnik – sztuka, a dla zabytków architektury określnik – budownictwo. Po obu tych określnikach nie stosujemy określnika – zabytki.
- VI. Został utworzony temat ogólny: **Aukcja sztuki**. Będzie używany w opracowaniu dokumentów opisujących aukcje sztuki oraz katalogów aukcyjnych.

Opis katalogów aukcyjnych dzieł sztuki:

- 1) [dom aukcyjny]
- 2) Aukcja sztuki
- 3) [przedmiot aukcji]

- 4) i ewentualnie [nazwa geograficzna] – handel i usługi

Przykład:

*Aukcja sztuki współczesnej : Dom Aukcyjny "Desa Unicum", 1 października 2009. -
Warszawa : [s.n.], 2009.*

Dom Aukcyjny "Desa Unicum" (Warszawa).
Aukcja sztuki – Polska – od 2001 r.
Sztuka polska – 20-21 w.
Katalogi aukcyjne

Ewentualnie: Warszawa – handel i usługi

Kolejne spotkanie zostało wyznaczone na początek listopada. Jeśli macie Państwo uwagi czy sugestie odnośnie diskutowanych rozwiązań, będziemy wdzięczni za ich nadesłanie na adres Pracowni JHP BN.

Nowości (2.08.2010)

W dniach 22-23 lipca odbyło się kolejne spotkanie Zespołu ds. Rozwoju JHP BN.

I. Głównym rozważanym problemem była kwestia stosowania **określnika – biografie po hasłach wyrażających kategorie osób** (np. Malarze, Inżynierowie, Politycy, Nauczyciele, Studenci). Obecnie w bazie BN spotykamy następujące hasła:

- Pisarze polscy – 1918-1939 r.
oraz
- Pisarze polscy – biografie – 1918-1939 r.

Pierwszym hasłem są opisywane m.in. pamiętniki, listy i materiały konferencyjne na temat pisarzy, drugim zaś biografie w ścisłym tego słowa znaczeniu oraz publikacje zawierające zarówno biografie jak i materiały na temat twórczości.

W ocenie członków zespołu hasła wyrażające kategorie osób grupują przede wszystkim materiały o charakterze biograficznym i nie jest w związku z tym konieczne dodawanie określnika – biografie. Zespół zdecydował, że po kategoriach osób (zapisywanych w polu 150) nie będziemy stosować tego określnika. Nie dotyczy to nazw zakonów, które pomimo formy hasła odwołującej się do grupy osób (Franciszkanie, Jezuici), są zapisywane w polu 110 i są traktowane w JHP BN jako nazwy ciał korporatywnych.

II.. W związku z rozbieżnymi opiniami członków zespołu nie ustalono jeszcze, czy nadal zalecać stosowanie **określnika – biografia po nazwach osobowych**. Decyzję podejmiemy na kolejnym spotkaniu. W trakcie dyskusji zastanawiano się nad rewizją wszystkich określników stosowanych po hasłach osobowych, wskazując zwłaszcza na zasadność: likwidacji tych określników, które mieszczą się znaczeniowo w określnikach – biografia, i – twórczość np. – małżeństwo, – nobilitacja, – etyka, – psychologia, – ideologia.

Dyskutowano nad czterema wariantami::

1. Stosowanie określników – biografia i – twórczość w dotychczasowy sposób
 - a. określnik – biografia dla biografii i prac dotyczących zarówno biografii, jak i twórczości,
 - b. określnik – twórczość dla prac na temat twórczości danej osoby.
2. Stosowanie ich w odmienny sposób niż dotychczas.
 - a. określnik – biografia dla prac czysto biograficznych (problem, co jest materiałem „czysto biograficznym”),
 - b. określnik - twórczość dla prac omawiających dzieła danej osoby.
 - c. W przypadku, kiedy w pracy byłyby przemieszane wątki biograficzne z opisem twórczości należałoby nadać dwa hasła rozwinięte z każdym określnikiem:

Przykład:

Wielcy malarze - ich życie, inspiracje i dzieło. Cz. 1, Vincent Van Gogh / [red. nacz. Ewa Dołowska]. - Warszawa : P. O. Polska, cop. 2002.

Gogh, Vincent van (1853-1890) – biografia

Gogh, Vincent van (1853-1890) – twórczość
Malarstwo holenderskie – historia – 19 w.
Malarze holenderscy – 19 w.

3. Usunięcie z zasobu Słownika określnika – biografia i pozostawieniu określnika – twórczość.
Materiały biograficzne byłyby wówczas opisywane samym hasłem osobowym.
4. Ostatnia propozycja polegała na likwidacji zarówno określnika – biografia, jak i – twórczość. Prace biograficzne i dokumenty na temat twórczości otrzymywałyby tylko hasło osobowe. Zastanawiano się też nad dodaniem tematu formalnego: Biografie, ewentualnie grupy haseł odpowiadającej różnym typom materiałów biograficznych. Punktem odniesienia mogłyby być informacje kodowane na pozycji znakowej 34 pola 008 formatu MARC 21 rekordu bibliograficznego. Pozycja ta wygląda następująco:

%r – Kod biografii

+ – brak informacji biograficznych
a – autobiografia
b – biografia
c – biografia zbiorowa
d – zawiera informacje biograficzne
| – brak zamiaru kodowania

(Format MARC 21 rekordu bibliograficznego wraz z zasobem : adaptacja dla systemu MAK : wersja 2008, red. i oprac. Agnieszka Brachfogel, Zofia Żurawińska ; współpr. Bożena Bartoszewicz-Fabiańska, Paulina Czyżewicz, Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2008).

Zespół zastanawia się nad zastosowaniem analogicznych zapisów w polu 155: Autobiografie, Biografie, Biografie zbiorowe.

III. Następną decyzją dotyczyła stosowania określników geograficznych i chronologicznych po tematach formalnych. Ustalono, że:

a. nie będzie się ich stosować do opisu konkretnych dokumentów poza hasłami z zakresu literatury i sztuki (w których przypadku rok wydania nie zawsze jest równoznaczny z powstaniem utworu czy dzieła), np.:

Druki ulotne a nie **Druki ulotne – Polska – 19 w.**

Jednodniówki a nie **Jednodniówki – Polska – 1939-1945 r.**

Podręczniki dla szkół średnich a nie **Podręczniki dla szkół średnich – Polska – 1956-1989 r.**

Ale: **Powieść polska – 19 w.**

b. określniki geograficzne i chronologiczne będziemy stosować po określnikach ogólnych dla opracowań, np.:

Druki ulotne – historia – Polska – 19 w.

Podręczniki szkolne – historia – Polska – 1944-1989 r.

Jednodniówki – historia – Polska – 16-19 w.

IV. Podjęto decyzję na temat opracowania motywów i tematyki dzieł literackich oraz opracowań dotyczących prac z tego zakresu.

- a. Tematykę antologii opracowujemy podając sam temat bez określników np. jeśli mamy do czynienia z antologią polskich wierszy miłosnych opracowujemy ją przy pomocy trzech haseł:

1. Miłość
2. Antologie
3. Poezja polska

Utwory autobiograficzne i biograficzne opracowujemy przy pomocy hasła osobowego i odpowiedniego tematu z zakresu literatury np. powieść autobiograficzna Tadeusza Kowalskiego (lub biograficzna o Kowalskim) otrzyma tematy:

1. Kowalski, Tadeusz
2. Powieść polska – 20 w.

- b. W przypadku opracowań motywów literackich do tematu wyrażającego tematykę dzieł dodajemy określnik – w literaturze. Opracowanie polskiej poezji miłosnej otrzyma tematy:

1. Miłość – w literaturze polskiej
2. Poezja polska – tematyka

V. Ustalono sposób opracowania czasopism wydawanych przez emigrantów lub mniejszości narodowe i do takich grup adresowanych. W tym przypadku miejsce wydania (które stanowi o przynależności publikacji do dorobku wydawniczego danego kraju) znajduje się poza obszarem państwa stanowiącego siedzibę danego narodu czy innej grupy etnicznej. Hasła przedmiotowe powinny wskazywać na oba aspekty, należy więc hasła formalne zdublować używając odpowiedniej cechy językowo-etnicznej. Zgodnie z tą zasadą

- a. Polskie czasopismo społeczno-kulturalne na Litwie otrzyma tematy:

1. Czasopisma polonijne
2. Czasopisma społeczno-kulturalne litewskie
3. Czasopisma społeczno-kulturalne polskie

- b. Niemieckie czasopismo społeczno-kulturalne w Polsce otrzyma tematy:

1. Czasopisma społeczno-kulturalne niemieckie
2. Czasopisma społeczno-kulturalne polskie

VI. Podczas spotkania dyskutowano również na temat opracowywanego **poradnika JHP BN**, który będzie uwzględniał słownictwo i metodykę po przeprowadzanych obecnie zmianach. Planuje się pierwszą część poświęcić ogólnym zasadom budowy języka: doborowi i redakcji haseł oraz podstawowym zasadom budowy charakterystyk wyszukiwawczych. Zastanawiano się nad formą publikacji (Wydawnictwo zwarte czy aktualizowane? Publikacja drukiem czy w formie elektronicznej?).

Kolejne spotkanie zespołu zostało wyznaczone na wrzesień i wówczas zostaną podjęte decyzje m.in. odnośnie stosowania określnika – biografia i – twórczość po nazwach osobowych. Jeśli macie Państwo uwagi czy sugestie odnośnie diskutowanych rozwiązań lub zawartości i formy planowanego poradnika, będziemy wdzięczni za ich nadesłanie na adres Pracowni JHP BN.

Nowości (26.03.2010)

Od 1 marca trwa melioracja rekordów zawierających temat Druki ulotne lub określnik – druki ulotne:

1. Tematy zostały przeniesione do pól 155 w rekordach wzorcowych i 655 w rekordach bibliograficznych.
2. Usunięto określnik – druki ulotne z rekordów wzorcowych i większości bibliograficznych.
3. Usunięto dublety rekordów wzorcowych, które powstały na skutek usunięcia określnika.

Zmieniono etykiety pól z 150 na 155 w rekordach wzorcowych i z 650 na 655 w rekordach bibliograficznych w poniższych hasłach:

Albumy

Antologie

Ćwiczenia i zadania

Ćwiczenia i zadania dla gimnazjów

Ćwiczenia i zadania dla gimnazjów specjalnych

Ćwiczenia i zadania dla szkół muzycznych

Ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych

Ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych specjalnych

Ćwiczenia i zadania dla szkół polonijnych

Ćwiczenia i zadania dla szkół ponadgimnazjalnych

Ćwiczenia i zadania dla szkół specjalnych

Ćwiczenia i zadania dla szkół średnich

Ćwiczenia i zadania dla szkół wyższych

Ćwiczenia i zadania dla szkół zawodowych

Ćwiczenia i zadania dla szkół zawodowych specjalnych

Materiały pomocnicze dla gimnazjów

Materiały pomocnicze dla szkół

Materiały pomocnicze dla szkół muzycznych

Materiały pomocnicze dla szkół podstawowych

Materiały pomocnicze dla szkół ponadgimnazjalnych

Materiały pomocnicze dla szkół średnich

Materiały pomocnicze dla szkół wyższych

Materiały pomocnicze dla szkół zawodowych

Kalendarium

Informatory

Tablice i wzory

Podręczniki

Podręczniki akademickie

Podręczniki dla cudzoziemców

Podręczniki dla dzieci

Podręczniki dla gimnazjów

Podręczniki dla gimnazjów specjalnych

Podręczniki dla szkół muzycznych

Podręczniki dla szkół podstawowych

Podręczniki dla szkół podstawowych specjalnych

Podręczniki dla szkół polonijnych
Podręczniki dla szkół ponadgimnazjalnych
Podręczniki dla szkół specjalnych
Podręczniki dla szkół średnich
Podręczniki dla szkół zawodowych
Podręczniki dla szkół zawodowych specjalnych
Podręczniki do nauczania zintegrowanego

Od 29 marca rozpocznie się melioracja haseł zawierających temat Dokumenty elektroniczne lub określnik – dokument elektroniczny.

Nowości (19.02.2010)

W ubiegłym tygodniu rozpoczęto melioracje rekordów zawierających temat Pamiętniki lub określnik – pamiętniki:

1. Tematy zostały przeniesione do pól 155 w rekordach wzorcowych i 655 w rekordach bibliograficznych.
2. Usunięto określnik – pamiętniki z rekordów wzorcowych i bibliograficznych.
3. Trwa usuwanie dubletów rekordów wzorcowych, które powstały na skutek usunięcia określnika.

Od przyszłego tygodnia w naszej witrynie będą zamieszczane wykazy haseł modyfikowanych, poza tym stałe wykazy haseł nowych i usuniętych. Ze względu na dużą ilość, wykaz haseł usuniętych nie będzie opatrywany komentarzami.

Nowości (22.01.2010)

Informujemy, że w witrynie JHP BN będą zamieszczane schematy opracowania dla materiałów z użyciem poszczególnych terminów indeksowych (gatunek/forma/typ dokumentu) zastępujących dotychczas używane określniki formalne. Materiały te znajdują się w zakładce Zmiany w JHP BN.

Nowości (7.01.2010)

Zmiany w Języku Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej

W 2010 roku będą stopniowo wprowadzane zmiany w słownictwie i metodyce JHP BN, których celem jest uproszczenie opisu przedmiotowego i usprawnienie opracowania. Kierunki zmian były częściowo prezentowane i dyskutowane na Warsztatach JHP BN w 2008 i 2009 oraz na spotkaniach z przedstawicielami różnych typów bibliotek. Uproszczenie gramatyki jest postulatem zgłaszanym od lat zarówno przez specjalistów, jak i praktyków języków informacyjno-wyszukiwawczych tak w kraju jak i na forum międzynarodowym, a obserwacja zachowań informacyjnych użytkowników każe inaczej rozłożyć akcenty: w dobie dominacji wyszukiwarek internetowych przeglądanie indeksu przedmiotowego przegrywa z wyszukiwaniem informacji z użyciem kombinacji słów zaczerpniętych z różnych pól opisu.

Podstawowym celem podjętych działań jest uproszczenie gramatyki JHP BN, a co za tym idzie ograniczenie liczby haseł przedmiotowych rozwiniętych (obecnie w kartotece wzorcowej 570 000 haseł, roczny przyrost ponad 50 000). Ich opracowanie i walidacja jest bardzo pracochłonne i spowalnia proces opracowania rzeczowego, a czas i nakład pracy nie przekłada się w naszej ocenie na wzrost efektywności wyszukiwania, wręcz przeciwnie, wieloelementowe hasła o skomplikowanej gramatyce powodują ogromne rozproszenie materiału w indeksie przedmiotowym. Bardzo długie hasła nie tylko nie są zrozumiałe dla większości użytkowników końcowych, nie są także w całości wyświetlane w indeksach wielu katalogów, co stawia pod znakiem zapytania użyteczność i zasadność konstruowania takich haseł. Język informacyjno-wyszukiwawczy z pewnością nie powinien być projektowany pod kątem możliwości systemów bibliotecznych, nie sposób jednak nie brać pod uwagę ich ograniczeń.

Zdajemy sobie sprawę z uciążliwości zmian dla bibliotekarzy-użytkowników JHP BN. Liczymy jednak na to, że nowe zasady opisu przedmiotowego pozwolą na bardziej efektywne opracowanie materiałów bibliotecznych oraz łatwiejsze przyswajanie reguł opisu przez bibliotekarzy indeksujących dokumenty, a jednocześnie nie zmniejszą potencjału informacyjnego opisów.

W witrynie BN zostanie wkrótce zamieszczony archiwalny plik PDF „Słownika Języka Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej”, stan na 31 grudnia 2009 r., obrazujący stan słownictwa przed wprowadzaniem opisywanych zmian. Biblioteki, które nie zdecydują się na zmianę metodyki opracowania, będą mogły korzystać z tego zasobu przy tworzeniu charakterystyk wyszukiwawczych z użyciem określników formalnych.

Informacje o podejmowanych pracach będą publikowane w rubryce Materiały metodyczne w witrynie JHP BN <http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/jhp-bn/materiały-metodyczne> (lub www.bn.org.pl > Dla bibliotekarzy > JHP BN > Materiały metodyczne). Wszystkim zainteresowanym bibliotekom będziemy również przysyłać bieżące informacje za pośrednictwem poczty elektronicznej (użytkownicy, którzy nie podali jeszcze adresu kontaktowego, są proszeni o przesłanie swojego adresu e-mail do Pracowni JHP BN na adres b.wlodarczyk@bn.org.pl).

Wykazy rekordów wzorcowych zmodyfikowanych i usuniętych będą nadal zamieszczane na serwerze BN oraz przekazywane do katalogu centralnego NUKAT, gdzie jest utrzymywana kopia kartoteki wzorcowej JHP BN.

Zmiany będą wprowadzane w pierwszej kolejności, ze względu na roczny cykl bibliografii narodowej, do zeszytów „Przewodnika Bibliograficznego” począwszy od

pierwszego numeru za 2010 r. Zachęcamy do zapoznawania się z nową metodyką i słownictwem w kolejnych plikach bibliografii narodowej dostępnych w witrynie Biblioteki Narodowej pod adresem <http://www.bn.org.pl/katalogi-i-bibliografie/bibliografia-narodowa/przewodnik-bibliograficzny/numery-do-pobrania> (lub www.bn.org.pl > Dla bibliotekarzy > Bibliografia narodowa > „Przewodnik Bibliograficzny” PDF).

29 stycznia 2010 r. o godz. 11 zapraszamy do Biblioteki Narodowej na spotkanie informacyjne i dyskusję na temat proponowanych kierunków zmian i konkretnych rozwiązań. Zainteresowanych bibliotekarzy prosimy o zgłoszenia na adres b.wlodarczyk@bn.org.pl

Podstawowe informacje

1. Do kartoteki wzorcowej JHP BN w formacie MARC21 zostaną wprowadzone następujące pola **rekordu wzorcowego**

- 155, 455, 555 - gatunek/forma/typ dokumentu
- 180 – określnik ogólny
- 182 – określnik chronologiczny
- 750 – odpowiednik angielski dla tematu ogólnego
- 751 – odpowiednik angielski dla tematu geograficznego
- 755 – odpowiednik angielski dla terminu indeksowego – gatunek/forma/typ dokumentu

Do struktury rekordów bibliograficznych zostaną wprowadzone następujące pola:

- 648 – chronologia
- 655 – gatunek/forma/typ dokumentu

2. Do zasobu słownictwa JHP BN będą wprowadzane, z etykietą pola 155 **hasła wyrażające typy i formy piśmiennicze i wydawnicze, rodzaje i gatunki literackie i filmowe, nośniki treści itp.** Część z tych terminów jest już obecna w kartotece wzorcowej (np. Podręczniki akademickie, Przewodniki turystyczne, Atlas historyczny, Książka zabawka, Sonet, Powieść polska, Film historyczny), zapisana w polu hasła rzeczowego 150 – etykiety te będą sukcesywnie zmieniane na 155. Jednocześnie będzie ujednociany ich zapis – hasła wyrażające typy dokumentów będą w zasadzie stosowane w liczbie mnogiej, hasła wyrażające gatunki i rodzaje – w zasadzie w liczbie pojedynczej.

Przykłady terminów wyrażających gatunek/formę/typ dokumentu:

- 155|a Materiały konferencyjne
- 155|a Katalogi zbiorów
- 155|a Katalogi wystaw
- 155|a Podręczniki
- 155|a Ćwiczenia i zadania dla gimnazjów
- 155|a Scenariusze zajęć
- 155|a Pamiętniki polskie
- 155|a Reportaż angielski
- 155|a Opowiadanie fantastyczne
- 155|a Czasopisma kobiece niemieckie

155|a Książki dla przedszkolaków
 155|a Ogłoszenia prasowe
 155|a Krzyżówki
 155|a Rozporządzenia
 155|a Obwieszczenia
 155|a Dane statystyczne
 155|a Śpiewniki
 155|a Atlasy historyczne
 155|a Atlasy anatomiczne
 155|a Powieść biograficzna
 155|a Programy nauczania
 155|a Programy imprez
 155|a Przewodniki koncertowe
 155|a Zielniki
 155|a Herbarze
 155|a Słowniki biograficzne
 155|a Źródła historyczne
 155|a Instrukcje
 155|a Przewodniki turystyczne
 155|a Wydawnictwa dla młodzieży
 155|a Encyklopedie specjalistyczne

Przykłady zmian w rekordach wzorcowych JHP BN:

a) Podręczniki

Rekord wzorcowy obecnie	Rekord wzorcowy po zmianie
150 Podręczniki	155 Podręczniki
360 zł. odpowiednie tematy z określnikiem - podręcznik, np.: Fizyka -podręcznik, Język polski – podręcznik	
550 wg a Wydawnictwa	550 wg a Wydawnictwa
550 Nauczanie	550 Nauczanie
550 wh a Podręczniki akademickie	555 wh a Podręczniki akademickie
550 wh a Podręczniki multimedialne	555 wh a Podręczniki multimedialne

550 wh a Podręczniki szkolne	555 wh a Podręczniki szkolne
-------------------------------	--------------------------------------

b) Pamiętniki

Rekord wzorcowy obecnie	Rekord wzorcowy po zmianie
150 Pamiętniki	155 Pamiętniki
360 zt. odpowiednie tematy z określnikiem - pamiętniki, np.: Lekarze - pamiętniki, Śląsk - historia - pamiętniki, Malarstwo francuskie - historia - pamiętniki	
450 Autobiografia	455 Autobiografie
450 Dziennik (pamiętnik)	
450 Dzienniki (pamiętniki)	455 Dzienniki (pamiętniki)
450 Literatura faktu	455 Literatura faktu
450 Wspomnienia	455 Wspomnienia
550 wg aHistoria vźródła	555 wg a Źródła historyczne
550 wg aLiteratura xrodzaje i gatunki	550 wg aLiteratura xrodzaje i gatunki
550 Blogi	555 Blogi
550 Literatura podróżnicza	555 Literatura podróżnicza
550 Sztambuch	555 Sztambuchy
550 wh aPamiętniki mówione	555 wh aPamiętniki mówione

Począwszy od 1 stycznia 2010 roku Biblioteka Narodowa będzie stopniowo rezygnować ze stosowania określników formalnych w hasłach przedmiotowych. Typ, gatunek lub forma dokumentu będzie dostępna w wyszukiwaniu przez słowo z opisu dzięki dodatkowym punktom dostępu zapisanym w polach 655 rekordu bibliograficznego. W niektórych przypadkach, poza przeniesieniem informacji do osobnego pola, konieczna będzie korekta metody opracowania określonych typów dokumentów.

Przykłady:

Oblicza tożsamości : VII Forum Inspiracji Jungowskich - spotkanie z Czytelnikami Albo albo, 23 lutego 2002 : materiały konferencyjne.

Hasła przedmiotowe obecnie	Hasła przedmiotowe po zmianie
650 a Psychoanaliza v materiały konferencyjne	650 a Psychoanaliza
650 a Symbole x psychologia v materiały konferencyjne	650 a Symbole x psychologia
650 a Świadomość społeczna v materiały konferencyjne	650 a Świadomość społeczna
	655 a Materiały konferencyjne

Lektury szkolne : język polski : karty pracy : gimnazjum klasy I-III / Małgorzata Radzicka.

Hasła przedmiotowe obecnie	Hasła przedmiotowe po zmianie
650 a Język polski v materiały pomocnicze dla gimnazjów	650 a Język polski x gimnazja
650 a Literatura x historia y17-21 w. v materiały pomocnicze dla gimnazjów	650 a Literatura x historia y17-21 w.
650 a Literatura polska x historia y 19-20 w. v materiały pomocnicze dla gimnazjów	650 a Literatura polska x historia y 19-20 w.
	655 a Materiały pomocnicze dla gimnazjów

Tichý dvojhlas : z korespondence českého básníka Jaroslava Seiferta a slovenského herce Ladislava Chudíka

Hasła przedmiotowe obecnie	Hasła przedmiotowe po zmianie
600 a Chudík, Ladislav (1924-) v korespondencja	600 a Chudík, Ladislav (1924-)
600 a Seifert, Jaroslav (1901-1986) v korespondencja	600 a Seifert, Jaroslav (1901-1986)
650 a Aktorzy słowaccy - 1945-1989 r. v źródła	650 a Aktorzy słowaccy - 1945-1989 r.
650 a Listy czeskie - 1945-1989 r.	655 a Listy czeskie - 1945-1989 r.
650 a Listy słowackie - 1945-1989 r.	655 a Listy słowackie - 1945-1989 r.
650 a Poeci czescy – 1945-1989 r. v źródła	650 a Poeci czescy – 1945-1989 r.

3. Wprowadza się do struktury rekordu wzorcowego pole 648 przeznaczone do zapisu zakresu chronologicznego treści dokumentu. Zawartość tego pola nie będzie kontrolowana kartoteką wzorcową.

Przykłady zastosowania:

Caesar et duces Poloniae : szkice z dziejów stosunków polsko-niemieckich w drugiej połowie XII wieku (1146-1191) / Marek Smoliński

648|a 1146-1191

651|a Niemcy – polityka – Polska - 12 w.

651|a Polska – polityka – Niemcy - 12 w.

Pozaekonomiczne czynniki rozwoju Krakowa w okresie autonomii galicyjskiej /Jacek Purchla.

648|a 1867-1914

650|a Twierdze i fortyfikacje miejskie – Polska - 19-20 w.

650|a Fundacja – Polska - 19-20 w.

650|a Ziemianstwo – Polska - 19-20 w.

651|a Kraków (woj. małopolskie) - 19-20 w.

4. W celu uruchomienia automatycznej kontroli haseł w bazie Biblioteki Narodowej w pierwszym kwartale bieżącego roku zostanie zmieniona wartość drugiego wskaźnika w polach grupy 6XX w rekordzie bibliograficznym: z dotychczasowego „9” na „4”. Wartość ta nie jest wartością docelową, gdyż właściwy dla naszego zasobu słownictwa kontrolowanego jest wskaźnik „7”. Ze względu na brak obsługi tego wskaźnika przez dostawcę używanego przez nas systemu decydujemy się na użycie wskaźnika „4” („Source not specified”) mając na uwadze korzyści, jakie dla naszej bazy katalogowej – a w konsekwencji i dla naszych użytkowników – będzie miała właściwa kontrola haseł.

Prace melioracyjne w bazie katalogowej Biblioteki Narodowej będą dokonywane sukcesywnie. Szacujemy, że potrwią pół roku. Z bazy zostaną usunięte z haseł wzorcowych i haseł przedmiotowych w rekordach bibliograficznych określniki formalne (podpole „v”), a z kartoteki wzorcowej wszystkie dublety haseł przedmiotowych rozwiniętych, które pojawią się w wyniku tej operacji (zapewne ponad 200 000 rekordów wzorcowych). Aby zachować dotychczas uwzględniane punkty dostępu, w rekordach bibliograficznych zostaną dodane odpowiednie terminy indeksowe w polu 655, określające gatunek/formę/typ dokumentu. Znaczna część haseł wzorcowych zapisywanych dotychczas w polu 150 zmieni etykietę na 155. W rekordach bibliograficznych nastąpi odpowiednio zmiana etykiety z 650 na 655.

Wszystkich naszych użytkowników z góry przepraszamy za utrudnienia, jakie czekają ich w najbliższych miesiącach. Mamy nadzieję, że zmiany w słownictwie i metodyce JHP BN pozwolą na lepsze wykorzystanie potencjału informacyjnego tego języka i przyspieszenie opracowania dokumentów.

W imieniu Zespołu ds. Rozwoju JHP BN

Wanda Klenczon
Anna Stolarczyk